

Verkoop hybride BMW's ingestort in Nederland na wegvallen subsidie

Ilse Zeeméijer, Eva Rooijers • Economie & Politiek

7 jan 14

'Gedwongen winkelnering' treft aannemers

'Dit is waar wij in deze zware tijden kapot aan gaan', verzucht projectleider Hilbrand Helzen van Van Gelder, een middelgroot aannemersbedrijf met 700 mensen in dienst. Als hij een straat of plein aanlegt in Amsterdam, dan moet hij de straatstenen en andere materialen verplicht inkopen bij de Materiaaldienst, een bedrijf van de gemeente Amsterdam. Onderhandelen over de prijs of een vergelijkbaar en goedkoper alternatief gebruiken, is niet toegestaan.

Stratenmakers leggen klinkers op de Herengracht. (Elmer van der Marel)

Maar de Materiaaldienst is vaak duurder dan de eigen leveranciers met wie Van Helzen wel stevig kan onderhandelen. Voor een vierkante meter bestratingsmateriaal betaalt hij bij de Materiaaldienst € 0,10 meer dan bij zijn eigen leveranciers. Dat doet pijn, want in de bouw telt ieder dubbeltje, benadrukt de aannemer. 'Stel, wij nemen 100.000 vierkante meter bestratingsmateriaal af', rekent Helzen voor. 'Dan gaat het toch om € 10.000.'

Goedkoper

Helzen is een van de twaalf aannemers die deze krant heeft gesproken. Vier andere, voornamelijk middelgrote bedrijven, hebben dezelfde klachten. Uit de rondgang blijkt dat materialen zoals straatstenen en betonbanden bij de Materiaaldienst soms wel 8% tot 29% duurder zijn. Ook bouwbedrijf BAM, een van de grote spelers in de bouwsector, bevestigt bij sommige leveranciers scherpere prijzen te kunnen bedingen. De andere bedrijven willen geen kritiek uiten op hun 'grootste opdrachtgever'.

De Materiaaldienst zelf (55 werknemers, € 25 mln omzet) wijst de klachten van de hand. In tegenstelling tot wat aannemers zeggen is de dienst juist goedkoper, stelt een woordvoerder, omdat er op grote schaal wordt ingekocht. Wel erkent de gemeente dat vooral kleinere aannemers hiervan profiteren. Tijdens de aanbesteding werkt iedereen namelijk met dezelfde prijzen van de Materiaaldienst.

'Eenduidig'

Ruud Steijn, directeur van Batavia Infra, bevestigt dat: 'Grote bedrijven zoals Dura Vermeer en Heijmans kunnen bij grote leveranciers meer korting krijgen dan wij als mkb-bedrijf. Nu kunnen we met deze bedrijven concurreren.'

De werkwijze moet volgens de woordvoerder leiden tot een 'eenduidig straatbeeld' in Amsterdam. Bovendien weten de stadsdelen, vaak de opdrachtgevers van de aannemers, nu zeker dat de stenen van goede kwaliteit zijn. De gemeente onthoudt zich verder van commentaar. Een

interview met de Materiaaldienst wordt op het laatste moment geannuleerd.

Volgens diverse aannemers maakt de Materiaaldienst van dezelfde leveranciers gebruik als waar zij normaal gesproken zaken mee doen. 'Ik zie de vrachtwagens van mijn leverancier bij de Materiaaldienst rijden', zegt een aannemer die anoniem wil blijven. 'Maar bij de Materiaaldienst betaal ik voor een trottoirbandje bijna een euro meer.' Projectleider Helzen spreekt over een 'kromme manier van zakendoen'. 'Ik verbaas me er al jaren over dat het kan en mag.'

Uitzondering

Aanbestedingsexperts delen die lezing. Volgens Elisabetta Manunza, hoogleraar internationaal en Europees aanbestedingsrecht aan de Universiteit Utrecht, is de werkwijze in strijd met de Europese en nationale aanbestedingsregels. 'Een opdrachtgever mag geen merk, type, of herkomst van materialen voorschrijven.'

Dit wordt bevestigd door Daan Versteeg, advocaat bij Rozemond Advocaten. 'Dit is alleen in uitzonderingsgevallen toegestaan. Maar aannemers moeten altijd de mogelijkheid krijgen om gelijkwaardig materiaal in te kopen. Het is aan aannemers om te laten zien dat de trottoirband van een bepaald huismerk net zo mooi is als die van de gemeente.'

De stadsdelen kunnen ook een 'eenduidig straatbeeld' bereiken door in de opdracht voor aannemers ('bestek') duidelijke eisen te stellen aan de materialen, aldus de juristen. Door de aannemers te verplichten zaken te doen met de Materiaaldienst, wordt er volgens Versteeg een 'onnodige tussenschakel' gecreëerd.

Morren

Niet alle stadsdelen zijn overtuigd van de voordelen van de Materiaaldienst. In stadsdeel Nieuw-West zijn aannemers zelf verantwoordelijk voor de inkoop van materialen. 'Op die manier laat je het over aan de markt', zegt een woordvoerder. 'Projecten zijn hierdoor gemiddeld 10% goedkoper.' Stadsdeel Zuidoost vergelijkt de offertes van aannemers met die van de Materiaaldienst en kiest voor de goedkoopste optie. Volgens het stadsdeel is de aannemer vaak goedkoper dan de Materiaaldienst.

Veel aannemers hebben de werkwijze van de andere stadsdelen morrend geaccepteerd. ‘Het is een bekend syndroom. Je bijt niet de hand die je voedt. In de meeste gevallen hoor je daarom geen kritiek’, zegt hoogleraar Manunza.

Als bepaalde voorwaarden al jarenlang onderdeel zijn van de aanbestedingsprocedures wekt dat volgens Versteeg de indruk dat deze zijn toegestaan, terwijl de werkwijze in feite onrechtmatig is. Het is aan de rechter om dat te beoordelen. ‘Je moet als aannemer dan wel bereid zijn om de strijd aan te gaan met de gemeente Amsterdam. Aannemers zijn natuurlijk bang om door de gemeente in de ban gedaan te worden.’

Door Ilse Zeemeijer

Door Eva Rooijers

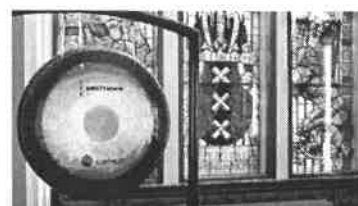
Meest gelezen

Sigaretje zet Rotterdams FNV-boegbeeld Niek Stam buitenspel in cao-onderhandeling

Verkoop hybride BMW's ingestort in Nederland na wegvallen subsidie

Amsterdamse beurs pakt notering via lege huls aan